

Rada
Európskej únie

V Bruseli 2. júla 2019
(OR. en)

10166/19

ECOFIN 621
UEM 224
SOC 473
EMPL 362
COMPET 502
ENV 593
EDUC 308
RECH 341
ENER 345
JAI 703
FSTR 124
REGIO 160

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. dok. Kom.:	9937/19 - COM(2019) 513 final
Predmet:	Odporúčanie na ODPORÚČANIE RADY, ktoré sa týka národného programu reforiem Cypru na rok 2019 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Cypru na rok 2019

Delegáciám v prílohe zasielame uvedený návrh odporúčania Rady v znení, ktoré revidovali a odsúhlasili rôzne výbory Rady a ktoré vychádza z návrhu Komisie COM(2019) 513 final.

ODPORÚČANIE RADY,

Z...,

ktoré sa týka národného programu reforiem Cypru na rok 2019 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Cypru na rok 2019

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh², a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

keďže:

- (1) Komisia začala európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2019 prijatím ročného prieskumu rastu 21. novembra 2018. Náležite pri tom zohľadnila Európsky pilier sociálnych práv, ktorý vyhlásil Európsky parlament, Rada a Komisia 17. novembra 2017. Priority ročného prieskumu rastu schválila Európska rada na zasadnutí 21. marca 2019. Komisia 21. novembra 2018 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Cyprus určila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, ktoré schválila Európska rada na zasadnutí 21. marca 2019. Rada prijala 9. apríla 2019 prijala odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny³ (ďalej len „odporúčanie pre eurozónu z roku 2019“), ktoré stanovuje päť odporúčaní pre eurozónu (ďalej len „odporúčania pre eurozónu“).
- (2) Cyprus by ako členský štát, ktorého menou je euro, mal vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami v hospodárskej a menovej únii zabezpečiť úplné a včasné vykonanie odporúčania pre eurozónu z roku 2019 premietnutého do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 5. Opatrenia na zníženie administratívnej záťaže pomôžu predovšetkým pri riešení prvého odporúčania pre eurozónu, pokiaľ ide o zlepšenia podnikateľského prostredia a produktivity v záujme opätovného nastolenia rovnováhy v eurozóne, zameranie hospodárskej politiky týkajúcej sa investícií na špecifikované oblasti pomôže pri riešení druhého odporúčania pre eurozónu, pokiaľ ide o podporu investícií, daňové opatrenia a opatrenia na zlepšenie zručností pomôžu pri riešení tretieho odporúčania pre eurozónu, pokiaľ ide o boj proti agresívnemu daňovému plánovaniu a fungovanie trhu práce, a opatrenia na zlepšenie fungovania správcovskej spoločnosti pomôžu pri riešení štvrtého odporúčania pre eurozónu, pokiaľ ide o zníženie nesplácaných úverov.

³ Ú. v. EÚ C 136, 12.4.2019, s. 1.

- (3) Správa o Cypre na rok 2019 bola uverejnená 27. februára 2019. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Cyprus dosiahol pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých Radou 13. júla 2018⁴, následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania pre jednotlivé krajiny prijaté v predchádzajúcich rokoch, ako aj pokrok Cypru pri dosahovaní jeho národných cieľov stratégie Európa 2020. Bolo v nej zahrnuté aj hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011, ktorého výsledky boli takisto uverejnené 27. februára 2019. Na základe svojej analýzy Komisia dospela k záveru, že na Cypre existujú nadmerné makroekonomické nerovnováhy. Predovšetkým je nevyhnutné, aby členský štát riešil veľký objem súkromného, verejného a zahraničného dlhu a nesplácaných úverov.
- (4) Cyprus predložil 15. apríla 2019 národný program reforiem na rok 2019 a 30. apríla 2019 program stability na rok 2019. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi týmito programami sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (5) Príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny boli zohľadnené v programovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) na obdobie rokov 2014 – 2020. Ako je stanovené v článku 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013⁵, platí, že ak je to nevyhnutné na podporu vykonávania príslušných odporúčaní Rady, Komisia môže požiadať členský štát, aby preskúmal svoju partnerskú dohodu a príslušné programy a navrhol ich zmeny. Komisia poskytla ďalšie informácie o tom, ako bude využívať toto ustanovenie, v usmerneniach k uplatňovaniu opatrení spájajúcich účinnosť EŠIF s riadnou správou hospodárskych záležitostí.

⁴ Ú. v. EÚ C 320, 10.9.2018, s. 55.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

(6) Cyprus v súčasnosti podlieha preventívnej časti Paktu stability a rastu. V programe stability na rok 2019 sa predpokladá, že saldo verejných financií, ktoré sa v roku 2018 zmenilo na deficit 4,8 % hrubého domáceho produktu (HDP), a tým prekročilo referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve, dosiahne v roku 2019 prebytok 3,0 % HDP v nominálnom vyjadrení a viac než 2,0 % HDP počas programového obdobia. Podľa prepočítaného štrukturálneho salda⁶ sa strednodobý rozpočtový cieľ, ktorým je vyrovnaná rozpočtová pozícia v štrukturálnom vyjadrení, plánuje dosiahnuť v priebehu rokov 2019 – 2022. Podľa programu stability na rok 2019 sa očakáva, že po tom, ako pomer verejného dlhu k HDP dosiahol v roku 2018 približne 102,5 % HDP, klesne v roku 2019 na 95,7 % HDP a aj po tom bude ďalej klesať a do roku 2022 dosiahne 77,5 %. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú tieto rozpočtové prognózy, je realistický. Riziká súvisiace s makroekonomickými a rozpočtovými predpokladmi uvedenými v programe stability smerujú k zhoršeniu, hlavne v súvislosti s vonkajším vývojom, ako aj s potenciálnym fiškálnym vplyvom súdnych rozhodnutí na minulé fiškálne reformy a finančné potreby verejných nemocníc počas prvých rokov národného systému zdravotnej starostlivosti. V prognóze Komisie z jari 2019 sa predpokladá, že saldo verejných financií zaznamená v roku 2019 prebytok vo výške 3,0 % HDP a v roku 2020 vo výške 2,8 % HDP. Na základe prognózy Komisie z jari 2019 sa predpokladá, že štrukturálne saldo v roku 2019 dosiahne úroveň 1,1 % HDP a v roku 2020 úroveň 0,7 % HDP, čím zostane nad úrovňou strednodobého rozpočtového cieľa. Predpokladá sa, že Cyprus v rokoch 2019 a 2020 dodrží dlhové pravidlo. Rada celkovo zastáva názor, že Cyprus podľa predpokladov v rokoch 2019 a 2020 dodrží ustanovenia Paktu stability a rastu.

⁶ Saldo očistené od cyklických vplyvov bez jednorazových a dočasných opatrení, prepočítané útvarmi Komisie podľa spoločne dohodnutej metodiky.

- (7) Komisia 5. júna 2019 vydala správu vypracovanú v súlade s článkom 126 ods. 3 zmluvy, pretože na základe oznámených údajov nebola v prípade celkového deficitu v roku 2018 dodržaná referenčná hodnota 3 % HDP stanovená v zmluve. V správe sa dospelo k záveru, že by sa nemali podniknúť ďalšie kroky vedúce k rozhodnutiu o existencii nadmerného deficitu. Napriek určitému pokroku v oblasti služieb elektronickej verejnej správy neefektívnosť na úrovni verejnej správy a miestnych samospráv zostáva aj naďalej problémom. To má vplyv na podnikateľské prostredie. Doteraz neboli prijaté kľúčové legislatívne návrhy na riešenie tohto problému. Ide o návrhy zákonov týkajúcich sa reformy verejnej správy a miestnych samospráv. Nedostatky v rámci riadenia subjektov vo vlastníctve štátu môžu uľahčiť hromadenie verejných podmienených záväzkov a brániť rozvinutiu investičných kapacít v takých kľúčových sieťových odvetviach, ako sú telekomunikácie a energetika. Obmedzenie mzdových nákladov vo verejnom sektore, ktoré bolo významným faktorom fiškálnej konsolidácie na Cypre, si vyžaduje pokračovanie.
- (8) Nevyhnutným predpokladom toho, aby daňové systémy boli efektívnejšie a spravodlivejšie, je boj proti agresívnemu daňovému plánovaniu, ako sa potvrdzuje v odporúčaní pre eurozónu z roku 2019. Účinky presahovania stratégií agresívneho daňového plánovania daňovníkov medzi členskými štátmi si vyžadujú koordinované kroky v oblasti vnútroštátnych politík, ktoré by doplnili legislatívu Únie. Cyprus prijal opatrenia proti agresívnemu daňovému plánovaniu, ale vysoké úrovne dividend a úrokových platieb (v pomere k HDP) naznačujú, že daňové predpisy Cypru môžu využívať spoločnosti, ktoré sa zapájajú do agresívneho daňového plánovania. Absencia zrážkových daní z odchádzajúcich dividend (t. j. od rezidentov Únie pre rezidentov tretích krajín), úrokových platieb a vo viacerých prípadoch aj licenčných poplatkov od spoločností so sídlom na Cypre v prospech rezidentov tretích krajín môže v tomto prípade viesť k úplnému vyhnutiu sa platbe dane, ak uvedené spoločnosti nie sú zdanené ani v prijímajúcej jurisdikcii. Absencia takýchto daní spolu s pravidlami určovania daňovej rezidencie podnikov môžu uľahčovať agresívne daňové plánovanie. Režim odpočítania fiktívnych úrokov musí byť pozorne sledovaný, aby sa zabránilo akémukoľvek zneužitiu agresívneho daňového plánovania. Systém pre naturalizáciu investorov na Cypre podľa výnimky a pobytu v rámci investičného systému nakoniec poskytuje prístup k nízkej osobnej sadzbe dane z príjmu zo zahraničných finančných aktív a nevyžaduje, aby osoba strávila dlhý čas v jurisdikcii, ktorá systém ponúka. OECD ich zaradila do zoznamu potenciálne vysoko rizikových, pretože by mohli byť zneužitú na obchádzanie automatickej výmeny informácií o finančných účtoch.

- (9) Významné opatrenia sa vykonali v súvislosti s komplexnou stratégiou nesplácaných úverov. Viedlo to k výraznému zníženiu objemu nesplácaných úverov v bankovom sektore, a to najmä v dôsledku predaja a likvidácie banky Cyprus Cooperative Bank a prevodu jej portfólia nesplácaných úverov na štátom vlastnenú správcovskú spoločnosť. Okrem toho sa zlepšil zákon o predaji úverov a prijal sa zákon o sekuritizácii úverov. S cieľom maximalizovať výnosy z predaja aktív a v konečnom dôsledku pomôcť znížiť súkromný dlh je nevyhnutné, aby štátom vlastnená správcovská spoločnosť mala účinnú štruktúru riadenia, vysoko špecializovanú správu, operačnú nezávislosť od cyperského štátu a presne vymedzené ciele v súlade so záväzkami prijatými vládou v súvislosti s rozhodnutím o štátnej pomoci týkajúcim sa predaja banky Cyprus Cooperative Bank, ktoré schválila Európska komisia. Ďalej je dôležité vytvoriť primeraný rámec dohľadu pre spoločnosti poskytujúce úvery, keďže počet takýchto spoločností vrátane štátom vlastnených správcovských spoločností sa zvyšuje a v budúcnosti sa plánuje väčší objem predajov z portfólia nesplácaných úverov. Riadiaca a administratívna kapacita orgánov dohľadu nad poistením a dôchodkovými fondmi je stále nedostatočná. Integrácia týchto orgánov dohľadu by sa mala urýchlene dokončiť. Všeobecnejšie, vzhľadom na pomerne rozsiahle cezhraničné činnosti nebankových spoločností poskytujúcich finančné služby a exponenciálny rast licencovaných firiem v posledných rokoch sa musí posilniť rámec dohľadu nad kapitálovými trhmi.
- (10) Zvyšuje sa zamestnanosť, klesá nezamestnanosť a v záujme uľahčenia aktívnej podpory zamestnanosti sa zlepšuje krátkodobá kapacita verejných služieb zamestnanosti. Problém dlhodobej udržateľnosti kapacity verejných služieb zamestnanosti však stále pretrváva, pretože dodatoční zamestnanci boli prijatí len na dva roky. V roku 2018 patril podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, k najvyšším v Únii. Problémom naďalej zostáva nízka efektívnosť verejných služieb zamestnanosti a ich obmedzené nasadenie a podiel na aktivácii s cieľom pomôcť ľuďom pri hľadaní práce. Existuje teda priestor na posilnenie aktívnej pomoci a na podporu aktivácie pre prístup k zamestnaniu, najmä pre mladých ľudí a dlhodobo nezamestnaných. Súčasťou toho je podpora samostatnej zárobkovej činnosti a sociálneho hospodárstva, ako aj modernizácia inštitúcií a služieb trhu práce s cieľom pomôcť ľuďom získať zručnosti, ktoré lepšie zodpovedajú potrebám trhu práce.

- (11) Nedostatok zručností a nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami patria medzi hlavné prekážky, ktoré odrádzajú podniky od investovania, čo podčiarkuje potrebu viac investovať do odbornej prípravy nevyužívaného a nedostatočne využívaného pracovného potenciálu, lepšie zosúladiť vzdelávacie plány s potrebami trhu práce a investovať do zosúladenia infraštruktúry odborného vzdelávania. Pokrok, ktorý sa dosiahol v kľúčových reformách vzdelávania a odbornej prípravy, ako je zlepšenie menovania a hodnotenia učiteľov, je nerovnomerný. Výsledky dosiahnuté v oblasti vzdelávania sú naďalej slabé, rovnako ako účasť na vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve, ktorá sa pre domácnosti stala menej cenovo dostupnou, pretože ich príjem počas krízy klesol rýchlejšie ako náklady na starostlivosť o deti. Pokračujúce úsilie o modernizáciu systému vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých úrovniach pomôže zlepšiť výsledky v oblasti vzdelávania a zvýšiť potenciál udržateľného rastu na Cypre. Revízia plánov odborného vzdelávania a prípravy je sľubným krokom pri znižovaní nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami na trhu práce. Prevládajúci nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami pre absolventov terciárneho vzdelávania a nízka účasť na vzdelávaní dospelých, najmä v prípade nízkokvalifikovaných pracovníkov, však naznačujú potrebu opatrení na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu.
- (12) Prijatím legislatívy, ktorou sa vytvoril nový národný systém zdravia, dosiahol Cyprus pokrok v oblasti zdravotnej starostlivosti. Cieľom nového systému je zlepšiť prístup k zdravotnej starostlivosti, zaviesť všeobecne dostupnú zdravotnú starostlivosť, znížiť vysoký objem hotovostných platieb a zvýšiť efektívnosť poskytovania starostlivosti vo verejnom sektore. Pred tým, než sa systém stane v roku 2020 plne funkčným, bude treba vyriešiť hlavné problémy pri jeho zavádzaní a uspokojiť investičné potreby. Rozhodujúce je aj naďalej zachovanie dlhodobej udržateľnosti systému vrátane zabezpečenia finančnej a operačnej autonómie verejných nemocníc, ako sa plánovalo. Opatrenia zamerané na modernizáciu a zefektívnenie poskytovateľov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej zdravotnej starostlivosti, a to zavedením elektronického zdravotníctva a vytvorením národnej liekovej agentúry by ďalej posilnili systém zdravotnej starostlivosti. Vzhľadom na starnutie obyvateľstva je úroveň dlhodobej starostlivosti nízka a naďalej predstavuje problém.

- (13) Nízka výkonnosť Cypru v oblasti životného prostredia je veľkým problémom a krajina je naďalej zraniteľná voči zmene klímy. Cyprus musí výrazne zlepšiť svoj systém odpadového hospodárstva a obehové hospodárstvo. Produkcia odpadu zostáva naďalej výrazne vyššia ako priemer Únie a od roku 2014 sa zvyšuje. Súčasná zariadenia na spracovanie odpadu nedosahujú vysokú mieru recyklácie a neexistencia hospodárskych nástrojov, ako sú skládkové dane, spôsobuje, že recyklácia je ekonomicky neatraktívna. Vodné hospodárstvo, najmä v mestských oblastiach, sa vyznačuje neefektívnosťou. Hlavným problémom pre Cyprus je nedostatok vody v kombinácii s nadmerným odberom podzemných vôd. Pokiaľ ide o komunálne odpadové vody, ich značné množstvo sa ešte stále vypúšťa bez zberu alebo čistenia, pričom sekundárnou úpravou prechádza len približne polovica celkového objemu odpadových vôd. Suchá a nedostatok vody vyvolávajú vážne obavy a nedostatočná politická reakcia by mohla ovplyvniť vidiecke hospodárstvo a cestovný ruch na Cypre. So zreteľom na zmiernenie nepriaznivých účinkov zmeny klímy, ochranu a obnovu prírodného prostredia a zabezpečenie dlhodobého udržateľného hospodárskeho rastu má preto pre Cyprus zásadný význam udržateľné riadenie a efektívne využívanie prírodných zdrojov spolu s prísnejším presadzovaním právnych predpisov v oblasti životného prostredia a klímy.
- (14) Cyprus môže oveľa lepšie využívať svoje obnoviteľné zdroje energie – najmä solárne – a riešiť súčasnú energetickú neefektívnosť. Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na Cypre v roku 2017 bol 9,72 % a cieľ na rok 2020 je 13 %. Významným zdrojom energetickej neefektívnosti sú obytné a obchodné budovy vybudované bez tepelnej ochrany alebo s nízkym stupňom tepelnej ochrany, a to najmä v mestskom prostredí. Zlepšili sa rámcové podmienky na investovanie do odvetvia energie z obnoviteľných zdrojov a zaviedlo sa viacero opatrení vrátane inštalovania fotovoltických systémov a systémov podpory pre malé a stredné podniky (MSP) a domácnosti. Cyprus však zatiaľ v plnej miere nevyužíva svoj značný potenciál, pokiaľ ide o výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, najmä solárnych. Spoliehanie sa na cestnú dopravu vo vnútrozemskej doprave spôsobuje viacero problémov, predovšetkým ťažkosti pri znižovaní znečisťovania ovzdušia a emisií skleníkových plynov, a takisto vedie k vážnemu preťaženiu mestských oblastí počas špičky a na cestách do prístavov a z prístavov. Cyprus zaostáva aj v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie v doprave a s podielom 2,7 % v roku 2016 môže mať ťažkosti pri dosahovaní záväzného cieľa 10 % do roku 2020.

- (15) Na posilnenie produktivity sú nevyhnutné investície do digitálneho hospodárstva a zlepšenia digitálnych zručností pracovníkov. V indexe digitálnej ekonomiky a spoločnosti Európskej komisie (DESI) z roku 2019 sa Cyprus umiestnil na spodných priečkach. Len 50 % Cyperčanov vo veku od 16 do 74 rokov má základné digitálne zručnosti a odborníci v oblasti IKT stále predstavujú nižší podiel pracovnej sily v porovnaní s Úniou ako celkom (2,3 % oproti 3,7 %), čo brzdí potenciál digitálneho hospodárstva. Digitálna komunikácia medzi verejnými orgánmi a občanmi je na nízkej úrovni, pričom cez internet komunikuje iba 50 % Cyperčanov. Elektronický obchod sa zlepšuje, ale stále zostáva pod priemerom Únie.
- (16) Cyprus je naďalej miernym inovátorom, ale jeho výkonnosť v oblasti inovácií sa od roku 2010 znižuje. Úroveň výdavkov v rámci verejného a súkromného výskumu a vývoja patria medzi najnižšie v Únii, a tým brzdia inovačné kapacity výskumných centier a podnikateľského sektora. Interakcia medzi akademickou obcou a podnikmi je takisto veľmi obmedzená. Pre zlepšenie konkurencieschopnosti Cypru, a najmä jeho MSP, je rozhodujúce zvýšenie kapacity podnikateľského sektora v oblasti inovácií a posilnenie prístupu k financovaniu a investíciám, ktoré sú zamerané na presne vymedzené oblasti inteligentnej špecializácie.
- (17) Administratívna záťaž je vysoká, a to najmä pri iniciovaní strategických investícií. Existuje priestor na výrazné zjednodušenie postupov na získanie povolení na strategické investície a príslušné právne predpisy stále nie sú prijaté.
- (18) Vykonávaním akčného plánu pre rast sa dosiahol určitý pokrok v oblasti podnikania a prístupu k financiám pre MSP. Opatrenia finančnej podpory pre MSP sú však stále založené najmä na grantoch a bankových úveroch podporovaných Úniou a/alebo vnútroštátnymi fondmi. Alternatívne zdroje financovania, ako napríklad rizikový kapitál, kapitálové financovanie a kolektívne financovanie majú pre cyperské podniky okrajový význam. Lepšou koordináciou podpory pre podniky by sa mohlo zlepšiť jej využívanie. Privatizačné úsilie zamerané na prilákanie zahraničných investícií, ktoré by posilnili produktivitu, sa v mnohých prípadoch zastavilo a postupne napreduje len v malom počte privatizačných projektov.

- (19) Pretrvávajúca neefektívnosť justičného systému naďalej vplýva na vymáhateľnosť zmlúv a bráni rýchlemu riešeniu občianskoprávných a obchodnoprávných vecí, ako aj vyšetrovaniu závažných trestných činov. Ťažkopádne a zastarané pravidlá týkajúce sa občianskoprávných konaní a nedostatočné presadzovanie súdnych rozhodnutí oslabujú motiváciu bánk využívať rámce pre platobnú neschopnosť a zhabanie majetku na znižovanie objemu ich nesplácaných úverov. Najkritickejšie problémy v systéme súdnictva, najmä zastarané pravidlá týkajúce sa občianskoprávných konaní, nízka špecializácia a digitalizácia súdov, odstraňovanie veľkého množstva nevyriešených prípadov a nedostatočná celoživotná odborná príprava sudcov sa začali riešiť prostredníctvom súboru reforiem, napreduje sa však pomaly. Táto reforma by mala byť v súlade so záväzkami prijatými vládou v súvislosti s rozhodnutím o štátnej pomoci týkajúcim sa predaja banky Cyprus Cooperative Bank, ktoré schválila Európska komisia. V roku 2018 boli prijaté zlepšené rámce pre platobnú neschopnosť a zhabanie majetku. K zlepšeniu disciplíny pri splácaní dlhov by malo prispieť rozhodné uplatňovanie nových zákonov spolu so zabezpečením účinného justičného systému a prísnejším presadzovaním rozsudkov. Národná protikorupčná stratégia prijatá v decembri 2017 bola posilnená v rámci národného horizontálneho akčného plánu proti korupcii, ktorý v máji 2019 schválila Rada ministrov. Návrhy zákonov týkajúce sa zriadenia novej nezávislej protikorupčnej agentúry a ochrany oznamovateľov boli predložené parlamentu, ale zatiaľ neboli prijaté. Tieto zákony by pomohli posilniť národný protikorupčný rámec. Reformy v oblasti boja proti korupcii by sa mali urýchliť prostredníctvom rýchleho vykonania akčného plánu boja proti korupcii. Musí sa zabezpečiť nezávislosť prokuratúry a mala by sa posilniť kapacita v oblasti presadzovania práva.
- (20) Napriek určitému úsiliu o zníženie sklzu vo vydávaní listov vlastníctva zostáva počet nevybavených žiadostí aj naďalej vysoký. Stále chýba štrukturálne riešenie, ktorým by sa odstránili nedostatky v systéme pre transakcie s nehnuteľnosťami (t. j. vydávanie a prevod listov vlastníctva). Je to nevyhnutné s cieľom uľahčiť postupy zhabania majetku a umožniť likvidáciu kolaterálov.

- (21) Programovanie finančných prostriedkov Únie na roky 2021 – 2027 by mohlo pomôcť riešiť niektoré z nedostatkov identifikovaných v odporúčaniach, a to najmä v oblastiach uvedených v prílohe D k správe o krajine na rok 2019. To by Cypru umožnilo využiť tieto finančné prostriedky v identifikovaných odvetviach čo najlepšie, s prihliadnutím na územné rozdiely. Dôležitým predpokladom pre úspech týchto investícií je posilnenie administratívnej kapacity krajiny, pokiaľ ide o riadenie týchto prostriedkov.
- (22) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra na rok 2019 komplexnú analýzu hospodárskej politiky Cypru, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2019. Zároveň posúdila program stability na rok 2019, národný program reforiem na rok 2019 a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Cypru v predchádzajúcich rokoch. Komisia zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku na Cypre, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami Únie vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni Únie do budúceho vnútroštátneho rozhodovania.
- (23) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability na rok 2019 a zastáva názor⁷, že Cyprus podľa očakávania dodrží ustanovenia Paktu stability a rastu.
- (24) Rada na základe hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem na rok 2019 a program stability na rok 2019. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú zohľadnené v ďalej uvedených odporúčaniach 1 až 5. Tieto odporúčania prispievajú aj k plneniu odporúčaní pre eurozónu z roku 2019, a to najmä prvého, tretieho a štvrtého z týchto odporúčaní,

⁷ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Cyprus v rokoch 2019 a 2020 prijal opatrenia s cieľom:

1. Prijat' kľúčové legislatívne reformy na zefektívnenie verejného sektora, najmä v oblasti fungovania verejnej správy a riadenia subjektov vo vlastníctve štátu a miestnych samospráv. Odstrániť tie prvky daňového systému, ktoré môžu uľahčovať agresívne daňové plánovanie jednotlivcom a nadnárodným spoločnostiam, a to najmä prostredníctvom odchádzajúcich platieb nadnárodných spoločností.
2. Uľahčiť znižovanie objemu nesplácaných úverov vrátane vytvorenia účinnej štruktúry riadenia pre štátom vlastnenú správčovskú spoločnosť, prijatia opatrení na zlepšenie platobnej disciplíny a posilnenia dohľadu nad spoločnosťami poskytujúcimi úvery. Posilniť kapacity dohľadu v nebankovom finančnom sektore a plne integrovať orgány dohľadu nad poistením a dôchodkovými fondmi.
3. Dokončiť reformy zamerané na zvýšenie účinnosti verejných služieb zamestnanosti, posilniť aktívnu pomoc a podporiť aktiváciu mladých ľudí. Realizovať reformu systému vzdelávania a odbornej prípravy vrátane hodnotenia učiteľov a zvýšiť zapojenie zamestnávateľov a účasť študentov v odbornom vzdelávaní a príprave, ako aj dostupnosť vzdelávania a starostlivosti v detstve. Prijat' opatrenia na zabezpečenie toho, aby národný systém zdravotnej starostlivosti začal fungovať podľa plánu v roku 2020 a aby sa súčasne zachovala jeho dlhodobá udržateľnosť.
4. Zamerat' hospodársku politiku súvisiacu s investíciami na udržateľnú dopravu a životné prostredie, najmä pokiaľ ide o nakladanie s odpadom a vodné hospodárstvo, energetickú efektívnosť a energiu z obnoviteľných zdrojov, digitalizáciu vrátane digitálnych zručností, výskum a inovácie, s prihliadnutím na územné rozdiely v rámci Cypru. Prijat' právne predpisy, ktorými sa strategickým investorom zjednoduší spôsob získavanie potrebných povolení a licencií. Zlepšiť prístup MSP k financovaniu a obnoviť realizáciu privatizačných projektov.

5. Zintenzívniť úsilie o zefektívnenie justičného systému vrátane fungovania správneho súdnictva a revízie občianskoprávných konaní, zvýšenia špecializácie súdov a vytvorenia funkčného systému elektronickej justície. Prijat' opatrenia na posilnenie presadzovania práva v oblasti pohľadávok a zabezpečiť spoľahlivé a rýchle systémy na vydávanie a prevod listov vlastníctva a práv k nehnuteľnému majetku. Urýchliť reformy v oblasti boja proti korupcii, zabezpečiť nezávislosť prokuratúry a posilniť kapacity v oblasti presadzovania práva.

V Bruseli

Za Radu

predseda
